

Socialnämnden

Sammanträdesdatum 21 september 2022

Yttrande över promemorian Vistelseförbud för barn (DS 2022:12), Dnr 00195/2022

Beskrivning av ärendet

I promemorian Vistelseförbud för barn (DS 2022:12) bedömer utredaren att ett vistelseförbud för barn i skyddande syfte inte bör införas. Utifrån uppdraget lämnas dock ett förslag på utformningen av ett vistelseförbud för barn. Det föreslås att en person under 18 år under vissa förutsättningar ska kunna förbjudas att under vissa tider vistas på en särskilt angiven plats eller inom ett särskilt angivet område om det med hänsyn till den unges hälsa eller utveckling finns behov av att begränsa den unges närvaro på platsen eller i området. Det föreslås vidare att det införs en bestämmelse i polislagen (1984:387). Bestämmelsen möjliggör att en person som av en polisman påträffas på en plats eller ett område i strid med ett meddelat vistelseförbud får tas om hand av polismannen för att överlämnas till föräldrarna, vårdnadshavarna eller socialnämnden. Förslaget innebär även att Polismyndigheten får i uppdrag att föra ett register över gällande vistelseförbud. Personuppgiftsbehandlingen i registret regleras i en ny lag. Dessa förändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Slutbetänkandets huvudsakliga innehåll

Förslagen i promemorian innebär i korthet följande:

- Vistelseförbud för barn i skyddande syfte bör inte införas. Utifrån uppdraget lämnas dock ett förslag på utformningen av ett vistelseförbud för barn.
- En person under 18 år ska kunna förbjudas att under vissa tider vistas på en särskilt angiven plats eller inom ett särskilt angivet område om det med hänsyn till den unges hälsa eller utveckling finns behov av att begränsa den unges närvaro på platsen eller i området, och det antingen finns en påtaglig risk att den unge kommer att utveckla ett sådant beteende som avses i 3 § LVU eller den unge har ett vårdbehov på grund av sådana förhållanden som avses i 3 § LVU.
- Beslut om vistelseförbud meddelas av förvaltningsrätten efter ansökan av socialnämnden
- En nämnd som fullgör uppgifter inom socialtjänsten eller en domstol ska till Polismyndigheten genast skicka en kopia av ett beslut som har meddelats om vistelseförbud samt information om att ett sådant beslut har upphört
- Får socialnämnden kännedom om att den unge har överträtt ett vistelseförbud ska nämnden skyndsamt kalla den unge och dennes vårdnadshavare till ett samtal.
- Polismyndigheten och socialtjänsten har en skyldighet att underrätta socialnämnden om de påträffar eller får kännedom om någon som överträder ett meddelat vistelseförbud

- Socialnämnden kan begära handräckning av Polismyndigheten för att förflytta ett barn som befinner sig på en plats eller inom ett område i strid med ett meddelat vistelseförbud
- I polislagen (1984:387) införs en bestämmelse som möjliggör att en person som av en polisman påträffas på en plats eller ett område i strid med ett meddelat vistelseförbud får tas om hand av polismannen för att överlämnas till föräldrarna, vårdnadshavarna eller socialnämnden
- Polismyndigheten får i uppdrag att föra ett register över gällande vistelseförbud. Personuppgiftsbehandlingen i registret regleras i en ny lag

Socialnämndens yttrande

Socialnämnden anser i huvudsak att ställningstagandena i promemorian är väl övervägda. Socialnämnden instämmer i bedömningen att vistelseförbud för barn i skyddande syfte inte bör införas, då bestämmelsen inte kan förväntas ge en sådan effekt att ingreppet i den enskildes rörelsefrihet kan anses vara proportionerligt. I denna del vill socialnämnden även särskilt belysa att ett eventuellt införande av möjligheten att fatta beslut om vistelseförbud inte framstår som förenlig med den intention, om att ett förebyggande perspektiv ska genomsyra hela socialtjänstens verksamhet, som redogörs för i SOU 2020:47.

Utifrån socialnämndens verksamhet, har socialnämnden följande synpunkter på promemorians förslag avseende utformningen av bestämmelserna.

Synpunkter på utformningen

Socialnämnden anser att förslaget på utformningen av eventuella bestämmelser innebär ett flertal svårigheter. Det handlingsförfarandet som föreslås avseende att det är förvaltningsrätten, som efter ansökan från socialnämnden ska besluta om att ett barn inte ska kunna vistas i ett visst område samt att beslutet måste omprövas var tredje månad innebär en omfattande administration. Detta står inte i proportion till den nytta och effekter som ett sådana beslut kan tänkas få. Därutöver anser socialnämnden att handlägningsförfarandet och den tid det kan förväntas ta, kan innebära att vistelseförbudet förlorar sin aktualitet/effekt redan innan det fattas ett beslut i frågan. Socialnämnden anser även att förslaget på utformningen kan bidra till en ökad godtycklighet i socialnämndens verksamhet, då det framstår som svårt för socialnämnden att kunna avgöra ett precist geografiskt område som ett vistelseförbud ska omfatta. Socialnämnden anser därför att ramarna för denna bedömning behöver tydliggöras.

Socialnämnden vill också särskilt belysa att den föreslagna utformningen av vistelseförbud kan leda till att förfarandet blir kontraproduktivt. Detta då det saknas konkreta konsekvenser av att bryta mot ett vistelseförbud. Ett sådant förfarande kan därför bidra till inställningen att man inte behöver följa socialnämndens beslut i enlighet med tvångslagstiftningen. Vidare anser socialnämnden att en grundläggande förutsättning för vistelseförbud är att förbudet kan kombineras med andra insatser. Socialnämnden anser dock att det med den föreslagna lagstiftningen kan bli svårt att komplettera vistelseförbudet med andra insatser, särskilt i en situation då den unge ännu inte har ett socialt nedbrytande beteende, då det i dessa situationer, utöver det som sägs i 22 § LVU, krävs ett samtycke till andra insatser. Detta bidrar till att vistelseförbudet kan uppfattas som ett straff för den unge och kan bidra till en negativ inställning till socialtjänsten.

Proportionalitetsbedömning

I förslaget på utformningen av vistelseförbudet redogör utredarna att socialnämndens skyldighet att beakta proportionalitetsprincipen och behovsprincipen följer av förvaltningslagen samt att även domstolarnas skyldighet att beakta nämnda principer följer av gällande lagstiftning. Utredarna anför vidare att det inom ramen för bedömningen om ett vistelseförbud ska meddelas eller inte måste noggrant övervägas om det är proportionerligt med ett vistelseförbud med hänsyn till den inskränkning det skulle innebära för barnet. I promemorian redogörs vidare för vilka omständigheter som ska beaktas vid en sådan proportionalitetsbedömning. Utöver detta är proportionalitetsbedömningen en bidragande faktor till att utredarna anser att det inte bör införas ett vistelseförbud för barn i skyddande syfte.

Mot bakgrund av detta anser socialnämnden, att även om socialnämnden och domstolarna är skyldiga att beakta proportionalitetsprincipen enligt allmän förvaltningsrättslig lagstiftning, finns det ett behov av att införa en upplysningsbestämmelse i anslutning till bestämmelsen om vistelseförbud. Denna bestämmelse bör enligt socialnämndens mening vara en bestämmelse som redogör för vilka omständigheter som särskilt ska beaktas vid proportionalitetsbedömningen avseende vistelseförbud. Socialnämnden anser att en sådan lagstiftningsteknik stämmer väl överens med systematiken i redan befintlig lagstiftning, exempelvis det som framgår av 13 c § LVU. Därutöver anser socialnämnden att en sådan bestämmelse säkerställer att proportionalitetsbedömning görs i den utsträckning som krävs i förhållande till kränkningens karaktär. Risken med en avsaknad av en sådan bestämmelse är att proportionaliteten i vistelseförbudet inte beaktas på ett fullgott sätt.

Skyldighet att översända en kopia av beslutet samt Polismyndighetens personuppgiftsbehandling

Socialnämnden anser att det är positivt att det för det fall bestämmelse om vistelseförbud införs i lagstiftningen, även införs en skyldighet för en nämnd inom socialtjänsten och domstolen att genast skicka en kopia av beslutet till Polismyndigheten. Det är enligt föreslagna bestämmelser Förvaltningsrätten som ska fatta beslut om ett vistelseförbud efter ansökan från socialnämnden. När Förvaltningsrätten fattat ett sådant beslut har förvaltningsrätten enligt den föreslagna bestämmelsen en skyldighet att genast skicka beslutet till Polismyndigheten. Socialnämnden anser att det enligt den föreslagna ordalydelsen är oklart om även nämnden som fullgör skyldigheter inom socialtjänsten också har en skyldighet att genast översända kopia av Förvaltningsrättens beslut till Polismyndigheten. Detta kan enligt socialnämnden leda till tolkningssvårigheter. Detta riskerar då innebära att Polismyndigheten kommer att få behandla samma beslut från såväl Förvaltningsrätten som den aktuella nämnden, vilket innebär en viss ökad arbetsbörda för Polismyndigheten och en mer omfattande personuppgiftsbehandling än vad som är nödvändigt.

Vidare ställer sig socialnämnden tveksam till om Polismyndigheten, utifrån syftet med det uppdrag som Polismyndigheten får är i behov av att ta del av hela det beslut som förvaltningsrätten eller socialnämnden har fattat. Socialnämnden anser att det utifrån syftena med förslagen samt utifrån det integritetsintrång som föreslagna bestämmelserna innebär, är tillräckligt att uppgifterna som ska föras in i vistelseförbudsregistret skickas till Polismyndigheten. Bestämmelsen bör således enligt socialnämnden ändras till att skyldigheten att genast skicka kopia av beslut till Polismyndigheten endast omfattar de delar av beslutet där namn, personnummer eller samordningsnummer, folkbokföringsadress och annan stadigvarande adress, omfattningen av beslut om vistelseförbud och ansvarig socialnämnd framgår.

Socialnämnden anser vidare att gallringen av inkomna beslut till Polismyndigheten särskilt ska regleras, detta särskilt om skyldigheten att skicka in kopia av beslut inte begränsas i ovan nämnd utsträckning. Gallringstidpunkten för inkomna beslut bör enligt socialnämnden vara så fort uppgifterna har förts in i eller tagits bort från vistelseförbudsregistret.

Emelie Erixon
Socialdirektör

Gunilla Christiansson
Kvalitetschef
Kvalitetsenheten

Socialnämnden

Sammanträdesdatum 21 september 2022

Socialnämndens yttrande över promemorian Vistelseförbud för barn (DS 2022:12), dnr 00195/2022

Sammanfattning

I promemorian Vistelseförbud för barn (DS 2022:12) bedömer utredaren att ett vistelseförbud för barn i skyddande syfte inte bör införas. Utifrån uppdraget lämnas dock ett förslag på utformningen av ett vistelseförbud för barn. Det föreslås att en person under 18 år under vissa förutsättningar ska kunna förbjudas att under vissa tider vistas på en särskilt angiven plats eller inom ett särskilt angivet område om det med hänsyn till den unges hälsa eller utveckling finns behov av att begränsa den unges närvaro på platsen eller i området. Det föreslås vidare att det införs en bestämmelse i polislagen (1984:387). Bestämmelsen möjliggör att en person som av en polisman påträffas på en plats eller ett område i strid med ett meddelat vistelseförbud får tas om hand av polismannen för att överlämnas till föräldrarna, vårdnadshavarna eller social-nämnden. Förslaget innebär även att Polismyndigheten får i uppdrag att föra ett register över gällande vistelseförbud. Personuppgiftsbehandlingen i registret regleras i en ny lag. Dessa förändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

I ärendet finns följande handlingar

- Förslag till yttrande
- Promemorian Vistelseförbud för barn (DS 2022:12)

Förslag till beslut

Socialförvaltningens förslag till socialnämnden är

att godkänna skrivelsen som yttrande till Socialdepartementet.

Beskrivning av ärendet

Förslagen i promemorian innebär i korthet följande:

- Vistelseförbud för barn i skyddande syfte bör inte införas. Utifrån uppdraget lämnas dock ett förslag på utformningen av ett vitesförbud för barn.
- En person under 18 år ska kunna förbjudas att under vissa tider vistas på en särskilt angiven plats eller inom ett särskilt angivet område om det med hänsyn till den unges hälsa eller utveckling finns behov av att begränsa den unges närvaro på platsen eller i området, och det

antingen finns en påtaglig risk att den unge kommer att utveckla ett sådant beteende som avses i 3 § LVU eller den unge har ett vårdbehov på grund av sådana förhållanden som avses i 3 § LVU.

- Beslut om vistelseförbud meddelas av förvaltningsrätten efter ansökan av socialnämnden
- En nämnd som fullgör uppgifter inom socialtjänsten eller en domstol ska till Polismyndigheten genast skicka en kopia av ett beslut som har meddelats om vistelseförbud samt information om att ett sådant beslut har upphört
- Får socialnämnden kännedom om att den unge har överträtt ett vistelseförbud ska nämnden skyndsamt kalla den unge och dennes vårdnadshavare till ett samtal.
- Polismyndigheten och socialtjänsten har en skyldighet att underrätta socialnämnden om de påträffar eller får kännedom om någon som överträder ett meddelat vistelseförbud
- Socialnämnden kan begära handräckning av Polismyndigheten för att förflytta ett barn som befinner sig på en plats eller inom ett område i strid med ett meddelat vistelseförbud
- I polislagen (1984:387) införs en bestämmelse som möjliggör att en person som av en polisman påträffas på en plats eller ett område i strid med ett meddelat vistelseförbud får tas om hand av polismannen för att överlämnas till föräldrarna, vårdnadshavarna eller socialnämnden
- Polismyndigheten får i uppdrag att föra ett register över gällande vistelseförbud. Personuppgiftsbehandlingen i registret regleras i en ny lag

Förslag på yttrande föreligger i ärendet.

Emelie Erixon
Socialdirektör

Gunilla Christiansson
Kvalitetschef
Kvalitetsenheten

Beslutet ska skickas till
Handläggaren
Socialdepartementet

Socialnämnden

Sammanträdesdatum 21 september 2022

Socialnämndens yttrande över promemorian Vistelseförbud för barn (DS 2022:12), dnr 00195/2022

Sammanfattning

I promemorian Vistelseförbud för barn (DS 2022:12) bedömer utredaren att ett vistelseförbud för barn i skyddande syfte inte bör införas. Utifrån uppdraget lämnas dock ett förslag på utformningen av ett vistelseförbud för barn. Det föreslås att en person under 18 år under vissa förutsättningar ska kunna förbjudas att under vissa tider vistas på en särskilt angiven plats eller inom ett särskilt angivet område om det med hänsyn till den unges hälsa eller utveckling finns behov av att begränsa den unges närvaro på platsen eller i området. Det föreslås vidare att det införs en bestämmelse i polislagen (1984:387). Bestämmelsen möjliggör att en person som av en polisman påträffas på en plats eller ett område i strid med ett meddelat vistelseförbud får tas om hand av polismannen för att överlämnas till föräldrarna, vårdnadshavarna eller social-nämnden. Förslaget innebär även att Polismyndigheten får i uppdrag att föra ett register över gällande vistelseförbud. Personuppgiftsbehandlingen i registret regleras i en ny lag. Dessa förändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

I ärendet finns följande handlingar

- Tjänsteskrivelse
- Förslag till yttrande
- Promemorian Vistelseförbud för barn (DS 2022:12)

Förslag till beslut

Ordförande instämmer i förvaltningens bedömning.

Ordförandens förslag till socialnämnden är

att godkänna skrivelsen som yttrande till Socialdepartementet.

Julia Lelièvre
Ordförande

Beslutet ska skickas till

Handläggaren
Socialdepartementet

§ 197

Dnr 00195/2022

Socialnämndens yttrande avseende promemorian Vistelseförbud för barn (DS 2022:12)

Sammanfattning

I promemorian Vistelseförbud för barn (DS 2022:12) bedömer utredaren att ett vistelseförbud för barn i skyddande syfte inte bör införas. Utifrån uppdraget lämnas dock ett förslag på utformningen av ett vistelseförbud för barn. Det föreslås att en person under 18 år under vissa förutsättningar ska kunna förbjudas att under vissa tider vistas på en särskilt angiven plats eller inom ett särskilt angivet område om det med hänsyn till den unges hälsa eller utveckling finns behov av att begränsa den unges närvaro på platsen eller i området. Det föreslås vidare att det införs en bestämmelse i polislagen (1984:387). Bestämmelsen möjliggör att en person som av en polisman påträffas på en plats eller ett område i strid med ett meddelat vistelseförbud får tas om hand av polismannen för att överlämnas till föräldrarna, vårdnadshavarna eller social-nämnden. Förslaget innebär även att Polismyndigheten får i uppdrag att föra ett register över gällande vistelseförbud. Personuppgiftsbehandlingen i registret regleras i en ny lag. Dessa förändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Ordförandens förslag

Ordförande instämmer i förvaltningens bedömning.

Ordförandens förslag till socialnämnden är

att godkänna skrivelsen som yttrande till Socialdepartementet.

Behandling av förslag

Ordföranden konstaterar att det bara finns ett förslag till beslut och finner att socialnämnden beslutar i enlighet med ordförandens förslag.

Socialnämnden beslutar

att godkänna skrivelsen som yttrande till Socialdepartementet.

Beslutet ska skickas till

Handläggaren
Socialdepartementet
